

"AIXÒ NO ÉS JUST!"

Objectiu: Introduir l'alumnat en el tema de l'injust intercanvi desigual del comerç internacional per mitjà de l'expressió que fem servir molt a classe "Això no és just!".

Descripció: A partir de la foto (o dibuix) del grup-classe, iniciar un diàleg sobre el que trobem injust respecte a les relacions de la nostra classe.

Orientacions: Si disposem d'una càmera digital, podem fer una foto del grup-classe i fer-ne còpies per impressora, de manera que cadascú la pugui enganxar a la seva fitxa de treball. També podem dibuixar-la o aprofitar-ne alguna de feta i reproduir-la per fotocopiadora. Quan haguem enganxat la nostra imatge com a grup i haguem llegit la pancarta que portem entre tots, comprovarem que és una expressió que fem servir molt. Encetarem una conversa per fixar-nos en quines ocasions la diem. Escriurem una llista a la pissarra i mirarem de trobar una alternativa per tal que la situació plantejada sigui justa. Cal demanar-los que justifiquin totes les "acusacions" d'actuacions injustes dels companys i companyes i que evitin parlar per parlar.

1 EL QUE NO ÉS JUST

QUAN DIEM QUE UNA COSA NO ÉS JUSTA?

Objectius: Reconèixer el concepte personal més proper que es tingui de just/injust segons les pròpies vivències.

Descripció: A partir de dues preguntes que demanen respostes personals, es fa una reflexió col·lectiva i se'n pren nota.

Orientacions: Els nens i nenes de 6 i 7 anys s'apropen als grans temes a través de les seves experiències personals i directes. Els preguntarem: "Quan dius l'expressió Això no és just?" i farem una llista de totes les injustícies que viuen quotidianament: els petits incidents familiars, les baralles amb els germans i els companys de classe, les enrabiades amb els pares... Entre tots farem una llista a la pissarra en la qual es reflecteixin aquelles situacions de cada dia que els fan sentir-se víctimes d'una injustícia personal. Paral·lelament, els preguntarem: "Què podem fer per canviar-ho?" i elaborarem una altra llista amb una solució per a cada una de les injustícies. Cada alumne enganxarà a la fitxa de treball la seva foto o dibuix i escriurà els tres o quatre exemples més repetits.

QUAN HO DIUEN ELS ALTRES?

Objectius: Reconèixer i valorar la injustícia que afecta persones que ens envolten. Fer que s'interessin per realitats diferents de la personal.

Descripció: A partir de dues preguntes que obliguen a fixar-se en l'entorn i sortir d'un mateix, ampliarem el concepte de just/injust.

Orientacions: Plantejarem que les persones que ens envolten també diuen de vegades "Això no és just!". Cal, doncs, pensar en quines situacions o referint-se a què sentim que ho diuen la nostra família, els amics, els personatges de la televisió, de les pel·lícules... (es pot buscar en revistes o diaris).

És convenient començar per les injustícies de les persones adultes amb les quals conviuen els nens: "La mare treballa molt i diu que cobra poc", "El pare no té feina i s'ha d'estar a casa", i passar després a realitats vistes a la TV: "He vist nens que venen coses i no van a l'escola". Convé aprofitar tot el que veuen per comentar-ho entre tots: els exemples han de tocar temes de sanitat, educació, habitatge i alimentació (perquè més endavant es plantejarà que per viure amb dignitat no n'hi ha prou de tenir menjar). Podem iniciar la conversa amb la pregunta "Quan diu la mare Això no és just?", i després, un cop enfilada la conversa, podem passar a les notícies de guerres, accidents i malalties que els nens coneixen per la televisió o la premsa.

Un cop feta la tria, també elaborarem una llista paral·lela amb les possibles solucions sota el títol "En què ha de canviar?"

2 EL JOC DEL COMERÇ

UNES PERSONES COMPREN EL QUE D'ALTRES PRODUÏXEN

Objectiu: Reconèixer la desigualtat i, per tant, la injustícia del comerç de productes, com a primer pas per adonar-nos de la injustícia social que genera.

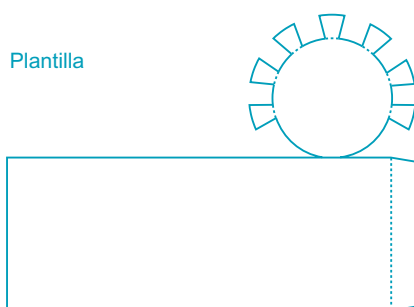
Descripció: Es planteja un joc desequilibrat entre dos equips, la qual cosa generarà moltes vegades l'expressió "Això no és just". Tant els elements del joc com els resultats ens permetran sistematitzar quatre conceptes mínims i a grans trets sobre el comerç del cafè (vàlids també per al cotó i per al cacau).

Orientacions: Dividim la classe en dos equips, amb el mateix nombre d'alumnes cada un, que produiran objectes de ceràmica (petits gots de paper decorats).

Model de ceràmica

Plantilla

- Equip 1: tindrà moltes tisores, retoladors, diferents plantilles, tubs de pega i molts fulls de paper.
- Equip 2: tindrà només unes tisores, algun retolador, una plantilla, un tub de pega i uns quants fulls de paper.

Distribuïrem el material de manera que des del principi sigui molt evident la diferència amb què es juga.

Temps: 15 minuts (segons el funcionament del grup pot ampliar-se o reduir-se el temps en 5 minuts).

El mestre comprarà les peces que tinguin un mínim de qualitat i fixarà un preu per unitat: 2 euros cada got. És tracta de simular la situació real del comerç del cafè entre dos tipus de productors. L'equip 2 ha de protestar per la seva inferioritat d'entrada: les eines i el material. L'equip 1 farà notar que tots dos equips compten amb el mateix nombre de jugadors i que tenen el mateix temps. Atesa l'exigència que els gots de paper decorats han de tenir un mínim de qualitat, l'equip 2 avançarà molt lentament alhora que es va indignant. Convé que prenguem nota de totes les expressions que facin servir els alumnes per demostrar el que senten, ja que les aprofitarem en els plantejaments posteriors.

Farem evident la superioritat de l'equip 1 i els resultats que ha obtingut: posarem en lloc visible els gots que volem comprar de cada equip.

Cada alumne farà l'exercici individual de dibuixar a la graella els gots produïts per cada equip i després calcularà mentalment els diners aconseguits.

Finalment s'iniciarà la reflexió a partir de les preguntes següents: Per què un equip guanya més que l'altre? Amb els diners que ha guanyat cada equip, podreu comprar les mateixes coses? És just això? Com s'hauria d'haver repartit el material perquè no ho fos?

IMAGINA'T QUE EN LLOC DE GOTS PRODUÏM CAFÈ

Orientacions: Caldrà fer una breu explicació de com és la planta del cafè, on es conrea, quines condicions necessita per créixer... És bo que els nens i les nenes vegin el que es necessita per cultivar aquest producte (persones, terres, llavors, eines i màquines...) i quin és el procés de producció. A partir d'aquí, ja podrem fer el paral·lelisme entre nosaltres, productors de gots, i els productors de cafè. Les terres estaran representades pel paper; les màquines i les eines, per les tisores i els tubs de pega; i els adobs, per les plantilles i els retoladors. Després d'omplir els dos quadres de la fitxa poden veure que les possibilitats dels productors de cafè no són les mateixes per a les grans empreses que per als petits productors.

QUI ÉS QUI?

Orientacions: Per acabar d'identificar els elements del joc, ens falta determinar qui és cada equip. Així, veiem que l'equip 1 tenia molt de tot, i l'identifiquem doncs amb una gran empresa (podem posar exemples de grans empreses que coneguin els alumnes), i que l'equip 2 tenia poc de tot, i l'identificarem amb un petit productor, que serà el protagonista que presentem a continuació.

3 JUAN, UN PETIT PRODUCTOR

Objectius: Adonar-se que l'alimentació és només el primer dret bàsic al qual tothom hauria de tenir accés. Accedir a l'educació, a l'habitatge i a la sanitat costa diners i per a moltes persones és prohibitiu.

Descripció: A partir de la petita història de Juan coneixem els problemes del seu col·lectiu. Investiguem el significat de "coses bàsiques" i l'apliquem a la nostra vida i a la del nostre amic.

Orientacions: A partir de la lectura hem d'establir paral·lelismes amb el joc anterior. Ens diu que tenen poques màquines i poques terres; hem d'intentar que els nens facin previsions: el que li ha passat a l'equip 2, la injustícia i indignació que ha sentit, els pocs diners que ha aconseguit amb la seva feina...és el que li passa i li passarà a aquest petit productor. Depenent del nivell de la classe podem aplicar les reflexions fetes a l'apartat 2 per veure què podria canviar la situació del nostre amic.

Investigarem què vol dir el nostre amic amb això de "coses bàsiques". Elaborarem una llista que contesti la pregunta: "A més de menjar, quines altres coses comprem amb diners? Un cop feta, triarem només aquelles que són imprescindibles (o bàsiques) i sense les quals la nostra vida no seria digna: alimentació, sanitat, educació i habitatge.

Podem obrir un petit debat en què els nens expliquin el que creuen que és bàsic i justifiquin la seva opinió.

Farem notar que aquest petit productor i nosaltres tenim en comú el fet que podem comprar menjar; que nosaltres podem disposar de moltes altres coses i que potser altres productors no poden. De les coses a les quals nosaltres accedim amb diners, moltes són supèrflues: segons el grau de consumisme dels nens incidirem més o menys en el tema, per separar el consumisme de la necessitat.

4 EL NOSTRE AMIC JUAN TAMBÉ DIU MOLTES VEGADES: AIXÒ NO ÉS JUST!

Objectiu: Fer una recapitulació dels conceptes que han anat sorgint al llarg de totes les reflexions.

Descripció: A partir de la coincidència entre la nostra foto on diem "No és just", i de la foto del nostre amic mexicà dient el mateix, hem de fer notar les diferències entre l'una i l'altra, per raonar les possibles alternatives i canviar la seva situació.

Orientacions: Tot mirant la llista que hem elaborat de coses bàsiques i ara que sabem que el nostre amic no pot accedir-hi, ens serà fàcil deduir que els seus fills no poden anar a l'escola, ni tenen metge quan estan malalts, que no pot comprar màquines que li facilitin la feina, ni millorar les condicions de la casa on viu.

Tractarem de fer un resum de tots els aspectes treballats fins ara, i proposarem que cadascú expliqui què ha après, és a dir, quines coses no sabia abans d'encetar aquest tema. Portarem la conversa al tema de què hem après cadascú que abans no sabíem i com al nostre amic li calen més diners per la feina que realitza per poder accedir a una vida més digna. Podem parlar d'una manera senzilla de les cooperatives de petits productors de cafè i de les botigues de comerç just on venen productes comprats en aquestes cooperatives. Gràcies a totes dues coses, el petit productor de cafè aconsegueix preus dignes per la seva feina. Finalment cal plantejar com podem ajudar nosaltres, o els nostres pares, després que els haurem explicat tot el que hem discutit sobre el comerç. Podem animar-los a participar en la campanya "Comerç amb justícia". També poden visitar la web www.comercioconjusticia.com i es podran unir a milers de persones que lluiten perquè el comerç internacional contribueixi a eradicar la pobresa.

Cicle inicial de primària

AIXÒ NO
ÉS JUST!

ENGANXA UNA FOTO DE LA CLASSE

Autora: Elvira Safont i Gabi Torregrosa

1 EL QUE NO ÉS JUST

QUAN DIEM QUE
UNA COSA NO
ÉS JUSTA?

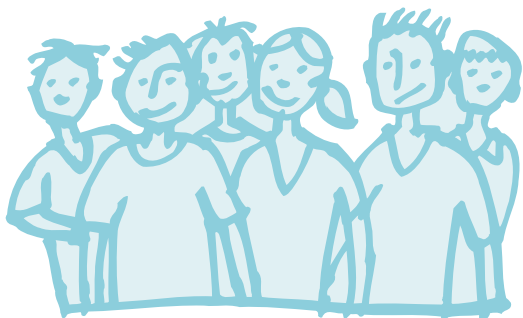

Retalla i enganxa
una foto teva

NO ÉS JUST...

QUÈ PODEM FER PER
CANVIAR-HO?

QUAN HO DIUEN
ELS ALTRES?

Retalla i enganxa
una foto

TAMPOC NO ÉS
JUST...

QUÈ HA DE
CANVIAR?

2

EL JOC DEL COMERÇ

UNES PERSONES COMPREN EL QUE D'ALTRES PRODUEIXEN

AMB EL TEU EQUIP FES EL MÀXIM DE GOTS DE PAPER QUE PUGUIS. DECORA'LS AMB RETOLADOR.

DIBUIXA ELS GOTS I DESPRÉS CALCULA

EQUIP 1

TOTAL €

EQUIP 2

TOTAL €

1 = 2 €

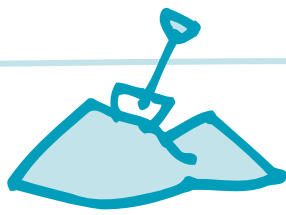

IMAGINA'T QUE EN LLOC DE GOTS PRODUÏM CAFÈ

COMPLETA AMB LES SEGÜENTS PARAULES: ADOBS-TERRES-MÀQUINES I EINES

NOSALTRES	SOM	PRODUCTORS DE CAFÈ
ELS FULLS DE PAPER 	SÓN	
LES TISORES I ELS TUBS DE PEGA 	SÓN	
ELS RETOLADORS 	SÓN	
ELS GOTS 	SÓN	CAFÈ

QUI ÉS QUI?

OMPLE ELS REQUADRES EN BLANC AMB "MOLT" O "POC"

	EQUIP 1	EQUIP 2
TERRES 		
ADOBS 		
MÀQUINES I EINES 		
	GRAN EMPRESA	PETIT PRODUCTOR

HOLA, EM DIC JUAN I VISC A CHIAPAS, A MÈXIC. LA MEVA FAMÍLIA I JO PLANTEM CAFÈ. TENIM POQUES MÀQUINES I POQUES TERRES, PERÒ TREBALLEM MOLTES HORES PER FER LA COLLITA. AMB EL QUE ENS PAGUEN PODEM COMPRAR MENJAR, PERÒ GAIREBÉ RES MÉS.

COSES QUE PODEM
COMPRAR AMB DINERS:

MENJAR

TRIEM LES BÀSIQUES I
IMPRESINDIBLES:

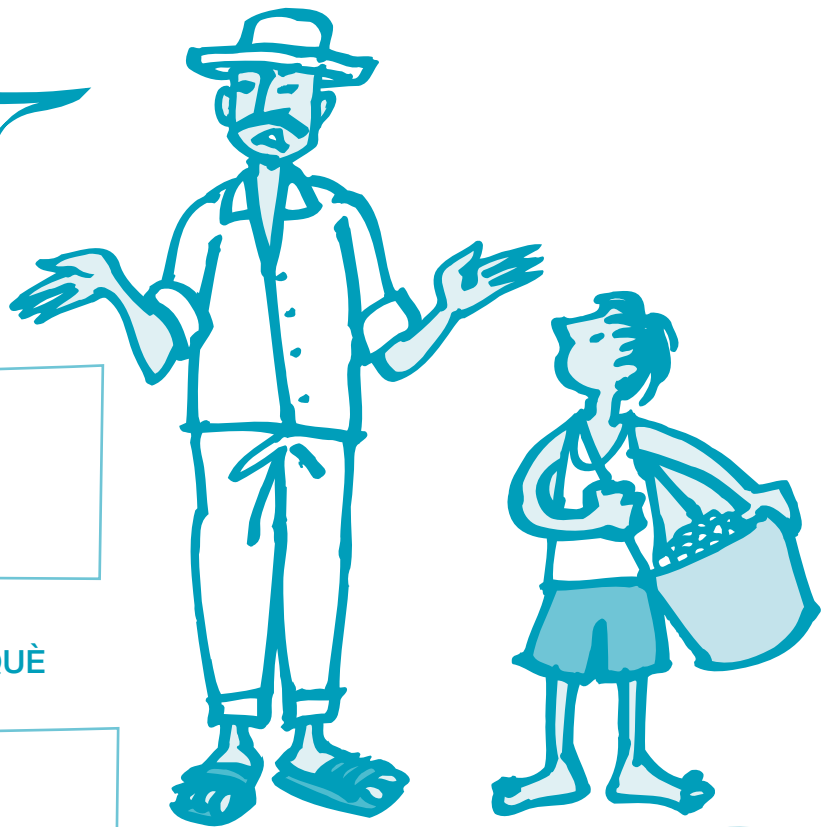
4

EL NOSTRE AMIC JUAN TAMBÉ DIU MOLTES VEGADES:

AIXÒ NO
ÉS JUST!

PER QUÈ HO DIU?

EN QUÈ HA DE CANVIAR LA SITUACIÓ I QUÈ
PODEM FER NOSALTRES?

PARTICIPA EN LA CAMPANYA

COMERÇ AMB JUSTÍCIA

www.comercioconjusticia.com

Podeu:

- Organitzar un berenar solidari amb productes de comerç just.
- Visitar la web www.comercioconjusticia.com

US HI ESPEREM!!